

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Sebastiani Henrici Penzingeri, Consistorialis
Passaviensis, Decani, & Parochi in Trauttmanstorff ad
Laitam Bonus Ordo Triplicis Formatae Concionis Moralis In
Omnia Festa Sanctorum In Amplissima ...**

Penzinger, Sebastian Heinrich

Solisbaci, 1698

Concio Tertia. Textus: Si odit vos mundus, scitote quia me priorem vobis odio habuit. Thema: Odium ducit ad interitum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51763](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51763)

SS. Patres. Ephrem.

IN FESTO SANCTORUM SIMONIS ET JUDÆ.

CONCIO TERTIA.

Textus. Si odit vos mundus, scitote quia me priorem vobis odio habuit. Joan. 15.

Thema. Odium proximi gravissimum est peccatum, inducens ad interitum.

Exordium.

Uod de Circe fabulantur Poëtæ, nempè homines mente & ratione privans, in belluas, in saxa, & lapides convertisse; hoc vera efficit odium, odium, in cujus corde radices fixerit, mente, & ratione privat, in pecus degenerare facit, saxo & lapide durior, & obstinatioem efficit. Unde Veteres odium per rubum repræsentrunt, ut docet Pierius lib. 15. cap. 4. & 5. hâc de causâ: ut rubus potius frangitur, quàm flectatur; ita odio infasciatus homo, obstinatus, excœcatus in passionibus hæsitat, ac durus permanet, ruinam præ salute eligit, mavult perire, quàm flecti; similis clibano accenso, à tetro incendiî fumo obcœcatus, non videt eas flammæ contra se armari, dum odio inservit. Exprimunt hoc claris verbis S. Joannes ep. 1. cap. 11. *Qui odit fratrem, in tenebris est, & in tenebris ambulat, & nescit quò eat, quia tenebræ obcœcaverunt oculos ejus.* Odium, inquit doctissimus Naxera Comment. in Judices cap. 9. §. 86. *teterrimus calor est humana corda indurans, mentem sædis vaporibus exhalatis obtenebrans.* Consentunt Patres: *Quemadmodum omnium virtutum excellentissima est charitas, ita univrsorum vitiorum gravissimum est, odisse proximum.* scribit S. Ephrem in interrogatio-

SS. Patres.

Ephrem.

gationibus tom. 1. *Qui scit se vel unum hominem odio habere, nescio si ad altare Dei possit securus accedere, cum præcipue Joannes Evangelista terribiliter clamet, & dicat: Qui fratrem suum odit, homicida est.* docet S. Augustinus Serm. 1. de temp. *Qui odit, non alium prius, quam seipsum occidit, qui exultat in adversis proximi, & affligitur in prosperis ejus, alieno proximum se petit gladio.* loquitur S. Ambrosius præc. 2. ad Missam. *Vitam animæ qualibet culpa polluit, servatus verò contra proximum dolor, occidit.* *Menti namque, ut gladius infigitur, ut mucrone ipsa viscerum occulta perfodiuntur.* tradit S. Gregorius lib. 10. moralium. *Non sic nubes cælum, non diem, caligo solem, quomodo mentes cæcat, & obtenebrat odium.* loquitur S. Petrus Chrysologus Serm. 41. *Plerumque veritas suppressi odio solet.* ait S. Greg. Nazianz. correctione 1. Consonat Constantinus Magnus apud Eusebium lib. 3. de odio, quo Judæi deflagrabant in Christianos: *Cæco animarum errore merito tenentur.* Imploratâ S. Spiritûs gratiâ desuper Conceptus pandam.

S. Augustin.

S. Ambrosi,

S. Gregorius.

S. Chrysolog.

Constantinus Magnus.

CONCEPTUS I.

Plutarchus de Iside ait: *Isidis Sacerdotes mare summo odio averfatos fuisse, in contestationem odii sui erga mare, salem sibi interdicebant: Mare Sacerdotes detestantur, salemque Typhonis appellant spumam, & ex interdictis in mensa salem nefas est apponere.* Plutarchi verba sunt. Cur mare odiendo, sibi salem interdiciunt? Sal sapientiæ ac prudentiæ est symbolum, odio repleti, salem sibi interdiciunt, quasi non possent ratione, prudentiâ, & sapientiâ uti, qui odiunt. Ita subscribit Naxera Comment. in lib. 1. Judic. cap. 5. §. 55. *Sal sapientia symbolum sibi vetabant, & odium non posse uti prudentiâ ostendebant.* Exemplum habemus in Philistæis.

Confirmatio.

CONCEPTUS II.

Gravissima cæde Israelitarum, Philistæi & Arcam Domini capiunt: *Ceciderunt de Israel 3000. peditum, & Arca Dei capta est.*
 Pars II. (Q 9) 1. Regum

1. Regum 4. Arca Domini in captivitate retenta, fatalem Philistæis inflixit pœnam, pestilentia, inquam, malum, ex quo mala multa millia interierunt; *illis autem circumducentibus eam, (Arcam nempe) fiebat manus Domini per singulas civitates interfectionis magna nimis.* 1. Reg. cap. 5. Ad tantam cladem utique Arcam Israelitis remittent, nec per quadrantem amplius apud se fervabunt? hoc sapiens, ac prudens exegisset consilium, aut excœcati multo tempore arcam apud se retinent, pœnam sibi ipsismet continuant, malum prolongant; tot, ac tantos viros, quid adeo excœcavit, obtenebravit, quod Arcam non ocius remiserint? sicque se à malo horribili pestis liberaverint? excœcavit Philistæos in Hebræos irradiatum odium: exitiali furore oderant Judæos, hoc odio confusi, non sunt capaces consilii, Arcam restituendo, pœnam inflictam à se amovere. Sic commentatur Mendoza in lib. 1. Regum cap. 4. *Arcam retinendam esse suadebant, & toleranda propria mala, ne immensa lucra, ex reditu Arca hostibus prævenirent.* Conformiter Abulensis quæst. 16. *Non miserunt Arcam Hebræis, cum reciperent propter eam tot mala, quia si apud Hebræos esset, quanto potentior esset, tanto magis adjuvaret Hebræos.*

CONCEPTUS III.

Herodes Rex per regnum suum copiosissimum numerum parvulorum occidi imperat, Matth. 2. *Mittens occidit omnes pueros, qui erant in Bethlehem, & in omnibus finibus ejus, à bimatris, & infra, secundum tempus, quod exquisierat à magis.* Paulus Volzius numerat occisorum parvulorum, millies mille, & 44. millia. O cœcitas & amentia Regis! per tantam parvulorum cadem an non manifestò futuram Regni sui prosperitatem, ac incolumitatem tollit? quis in futurum, cum omnes parvuli occisi sunt, senibus decrepitis, agrum excolet? quis contra hostium injurias arma feret? & bellabit? certò, auferendo juventutem in interitum, & ruinam manifestam se, & Regnum exponit: quomodo enim vivet Rex in futurum, si non fuerint coloni, quomodo defendet patriam, si selectos non habuerit milites? certò furor iste in seipsum convertit arma, quandoquidem in subjectis amissis angu-

angustiat regnum : quid in tantam amentiam deduxit Regem, quid omnis consilii sani privavit Herodem? excœcavit Regentes? excœcavit, obtenebravit, in amentiam deduxit odium contra unum infantem, Christum JESUM; odio prosequitur Christum, unum vult interimere, & non videt se, suosque in successum crudeliter occidere; sic delirat, insanit odium; cœcutiens ruit, & seipsum præcipitat: audiatur in rabidum Herodis odium scribens Chryfologus Serm. 152. *Sic agit minister mali, minister doli, ire artifex, inventor sceleris, impietatis auctor, pietatis prædo, inimicus innocentia, hostis natura, malus omnibus, suis peior, pessimus sibi.*

CONCEPTUS IV.

Saul Rex pessimè habebat: & agitabat eum spiritus nequam &c. *Igitur quancumque spiritus Domini malus arripiebat Saul: David tollebat citharam, & percutiebat manu suâ, & refocillabatur Saul, & levius habebat, recedebat enim ab eo spiritus malus.* 1. Regum cap. 16. Hunc suum medicum ac refocillatorem, utique ut pupillam oculi Saul quàm cautissimè observaverit, & coherit? Excœcatus, & insaniens Rex Saul occidere medicum suum Davidem intendit: *Tenebatque Saul lanceam, & misit eam, putans quod configere posset David cum pariete.* Videns David, quod Saul ei mortem minetur, fugit in deserta, in speluncis, antris ac cavernis montium habitans: & eò usque Saul insequitur Davidem, denuò excœcatus, & quasi fatuus periculosissima, cum manifestissimo propria vitæ periculo, præcipitia scandit, & oberat: *Perrexit ad investigandum David & viros ejus, etiam super abruptissimas petras, quæ solis obicibus pervia sunt.* 1. Regum 24. Quid Regem adeò infascinauit, ut majestatis suæ oblitus in præcipitiis oberret, personam suam angustam temerario vitæ periculo exponat? quid eum adeò insanire fecit, ut & in medicum suum, & refocillatorem crudelis carnifex sæviat? *Quo pacto audes talia?* interrogat Saul Regem Basilius Seleuc. orat. 15. *quid in te ipsum hastam vocas, si Davidem sustuleris, quomodo demonem persequeris,*

(Rq) 2

queris,

queris, quid eum mori cogis, qui tibi unicum salutis remedium superest? Respondet quæstioni doctissimus Lira hic: Ex desiderio occidendi eum, exposebat se, & suum exercitum, periculis multis, & magnis. Saul oderat David: Non rectis ergo oculis Saul aspiciebat David à die illâ, & deinceps. 1. Regum 18. Odium obtenebravit mentem, ut non adverterit Saul, occidendo Davidem, seipsum occidere, persequendo Davidem per prærupta saxa, seipsum præcipitio, & vitæ periculo exponere.

CONCEPTUS V.

Quid unus vir justus profit alicui terræ, urbi & civitati, testatur S. Augustinus lib. de amicitia cap. 5. *In rebus humanis nihil sanctius appetitur, nihil experitur dulcius, nihil fructuosius tenetur justis amicitia, habet enim fructus vitæ præsentis, & æternæ.* Et Psalmista canit Psalmo 144. *Voluntatem timentium se faciet, & deprecationem eorum exaudiet.* Tali viro justo, magno Dei amico Isaac felicitantur Palæstini: *Mansit &c. in Gerar.* Genes. 26. Utique congratulabuntur sibi de tanti viri contubernio, discedere amplius non sinent, cogent in Palæstina constantè permanere, ut intuitu tam justis viri, magni Dei amici, terra eorum desuper benedicatur, omnibus incolis terræ, ob Isaac amicitiam optimè eveniat; contrarium fecerunt Palæstini, Isaacum rogant, à finibus eorum abeat, discedat: *Recede à nobis: quid Palæstinos adeò dementat, ut virum justum, amicum Dei, à se recedere, & abire instantè dementavit odium, & invidia: Recede à nobis, quoniam potentior nobis factus es valde.* DEUS optimus mirum in modum in Palæstina Isaac benedixit: *Benedixitque ei Deus, & locupletatus est homo; & ibat proficiens, ac succrescens, donec magnus vehementer effectus est; habuitque possessiones ovium, & armentorum, & familia plurimum.* Ob hanc benedictionem oderant & invidebant Isaac: *Ob hoc iridentes ei Palæstini, omnes puteos, quos foderunt servi Patri Abraham, illo tempore obstruxerunt implentes humo, ut*

tantum,

discerpisset? læsisset corpus; vestem integram, illæsam transmittunt, & persuadere conantur Patri, fera dilaceravit, discerpit Josephum, quasi verò veste illæsa, tenerum corpus Joseph fera discerpisset, læsisset corpus, & vesti pepercisset, quæ hæc stultitia, dementia, insania, impudentia, ac cœcitas fratrum Josephi? unde ita insaniunt, ut non etiam vestem, quam sanguine consperserunt, sciderint, dilaceraverint? adeò errant palpabiliter, quia odio pleni: *Oderant eum.* Genes. 37. Subscribit S. Basilius Magnus hom. de invidia: *Sic in Josephum erant animati, ut quid facerent nescirent.* Odium turpissimè corrumpit mentem, excecatur rationem, ut à via veritatis, & justitiæ aberrantes æternum pereant, atque damnentur. Odium inflixit æternam maledictionem in Cainum. Genes. 4. *Maledictus Cain.* Odio odibilem se Deo reddidit Esau. *Esau odio habui.* ad Hebræos cap. 9. Odium causa fuit, cur Saul à Domino abjectus est temporaliter, & æternum. *Abiecit te Dominus.* 1. Regum 18.

Epilogū.

Hortor ergò verbis Levitici 19. *Non oderis fratrem in corde tuo, sed publicè argue eum, ne habeas super illo peccatum.* Et Matthæi cap. 5. *Si offers munus tuum ad altare, & ibi recordatus fueris, quia frater tuus habet aliquid adversum te, relinque ibi munus tuum ante Altare, & vade prius reconciliari fratri tuo.*
Amen.

NOVEM-